

Händelser om natten

Linda Åhgren

Linda Åhgren
Händelser om natten

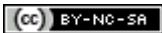
Om A är B så C

<http://oma.50webs.com>

Omslag: Simon Ström

Typsnitt: Day Roman

Some right reserved: Linda Åhgren 2009

*Texten är licensierad under
Creative Commons
Erkännande-Ickekommersiell-
Dela Lika 2.5 Sverige*

*Du bor i en annan värld,
men jag bor ju i samma.*

Gunnar Ekelöf

Händelser om natten

Sonen lyssnar efter prassel från djurfötter. I hans ansikte skymtar skuggan av ett grått eko: löv som trampas på, rivs upp och singlar mot marken. Ett tunt ljud. Något lätt landar i mossa alldeles utanför fönstret.

Men barnets huvud är en resonanslåda som förstärker, bygger ut och det börjar med ett knaster som när någon tuggar föråldrad sockerglasyr och slutar med en dinosauriefot som krossar köket.

Då kommer mannen. Han ställer in våra cyklar i garaget, lyfter barnet uppochnar tills skrattet fyllt igen alla springor och vi inte tvivlar mer.

Det finns inga monster under sofforna, inga banditer utanför dörrarna, inga spöken innanför kläderna. Och barnet får golvet i sitt rum förstärkt med ljusa tiljor och en ny trasmatta. Sedan konstruerar han med mannens hjälp stora råttfällor att ställa i hörnen.

Jag hör dem småprata genom den öppna dörren. Om fläskroboten i garderoben som vi inte längre tror på, om flygplan och månraketer.

Den ljusa rösten tar tillfället i akt att få höras och måla alla sina tankar i grälla färger. Tungan vispar runt, vartenda skrymsle,

varenda glipa fylls igen med tjock oljefärg. Det går i en hiskelig fart. Som en propeller. Färgstänk ovanpå de dovare lagren. Det ska fastna där. Det ska synas. Lysande lila prickar på det heltäckande beige. En signatur. Någonting att minnas och beundra även lång tid senare.

Den andra rösten; grövre, melodisk. Kontrar, fångar upp, styr tillbaka till helt jordnära banor. Torkar bort fläckarna som hamnat i ögonen med våta svampord. Öppnar ögonen på nytt. Tänder lampor, pekar på stjärnorna.

Och nu är det bara mannen och jag som från varsin sida om väggen minns de molande tomrummen innan *vi* fanns och vi tänker samtidigt att det är bättre nu, även om vi inte hunnit riktigt ända fram. Det är bättre nu. Vi rör oss, hela tiden, och vi pressar framåt.

Och jag vet att vi aldrig får sluta, för om vi slutar händer något, då kommer något och pressar *oss* bakåt och vad detta något är vet jag inte, ett svart djur kanske, eller så är det inte det, utan bara tanken ”det svarta djuret”, som är större och läskigare än djuret självt.

Nu måste jag se noga på mitt barn. Hans änglalika ansikte mot huvudkudden. Inget äckligt mörkerdjur ska få göra honom illa. Jag låser dörrarna, drar för gardinerna, sluter alla ögonlocken.

Öppnar badrumsdörren. Möter mannens rygg. Mitt i klivet, då jag är på väg över tröskeln, men ännu inte helt inne i badrummet, lutar jag mig åt sidan och kikar fram. Våra blickar i spegeln. Det ser ut som att vi möts. Som att något ljudlöst utväxlas. Han tror i alla fall det, ja, han tror definitivt på en kontakt, för han börjar blinka

ett svar på något som han absolut måste tro att jag frågar, men det gör jag inte.

Våra blickars linjer på varandra och ändå inte, det är mil emellan.

Jag minns inte vad jag tänker. Det är sant. När sista fragmentet av ett led är tänkt har början redan försvunnit. Fick jag tanken tillbaka skulle jag inte känna igen den. Början, mitten och slutet som små punkter, som ett morsealfabet i en rak stråle mot spegelväggen. Träffar, rikoschetterar, tar vägen någon annanstans.

Samma sak med mannens sändning. Rakt fram och i tvär vinkel tillbaka. Punkt-punkt-punkt. För ett ögonblick nära mitt spår, men inte helt på. Viker av, mot någon annanstans.

Så står vi och sänder våra splittrade signaler och försöker förstå vad som aldrig blir sagt i några sekunder eller i flera minuter och det märkligaste av allt är att jag kan se det genom en främmande betraktares öga, jag ser det utomordentligt klart, bilden är tydlig och hela situationen projiceras på en ren filmduk inuti den främmandes huvud ända tills scenen bryts och mannen och jag börjar borsta våra tänder.

Senare på natten, två ansikten mot huvudgaveln: barnets lilla runda, nedsjunket mellan dunkuddarna som i en skyddande klyfta, och mannens, avsmalnat med fårör. Han liknar inte sig själv utan glasögon, jag lutar mig helt nära för att bli säker. Iakttar hans haka, den smala glipan mellan läpparna, näsvingarna från ett mycket litet avstånd.

Plötsligt vidgas munglipan, han drar in luft, det låter som när någon sörplar och jag blir rädd att han ska vakna. Vad ska jag göra om han vaknar? Men han vaknar inte och under tiden som luften långsamt pyser ut igen funderar jag på vad jag skulle kunna göra ifall han trots allt skulle vakna. Till slut kommer jag fram till att det bästa är att säga någonting i stil med att jag bara tittar lite. Ser mig omkring, det är väl sådant som händer. Och så lägga mig och sova igen så fort som möjligt.

Hans andhämtning är lugn nu. Han ger inga ljud ifrån sig, medan barnet suckar, smackar, smågrymtar om vartannat. Det är som om de tävlar mot varandra. Tävlar i att utmärka sina egenheter. Kanske drömmer de en gemensam dröm, så att deras liv tillsammans fortsätter till och med i sömnen där den ene ligger still och den andre springer runt, runt en idrottsstadion.

Kanske kryper de genom gångar om nätterna och skiljs och möts, de möts igen och fortsätter, såsom allting fortsätter.

Det händer att barnet frågar hur länge allt kommer att fortsätta och jag vet inte det, jag vet inte det. En stund senare slår det mig att vi lever precis, eller åtminstone nästan precis, mitt emellan två istider. Det betyder att allt kommer att fortsätta lika länge till. Men då är han inte intresserad, längre.

Allvaret uttunnat när han sover. Pannan utslätad, avståndet mellan ögonbrynen är minst två centimeter. I mitten näsroten och från den en stigande båge. Det är mannens båge, eller det som en gång ska anta formen av mannens båge och det är konstigt, för det är ingen båge, men jag kan ändå se den.

En morgon hänger snön i tunga klasar från granarna utanför vårt sovrumsfönster. Vi ligger alla tre i sängen och tittar upp på träden. Så såg det inte ut igår och inte dagen före, heller. Idag är en annorlunda dag. Vårt hus har blivit insnöat. Vi drar täcket och stillheten närmare. Barnet i mitten utan att kivas. Han kurar, ler. Burrar in sig bland händer, armar, struntar i vems de är.

Blickarna i fönstret. Vi blir förtrollade. Hela den dagen är vi en tecknad familj i ett program som visas på teve. Vi skottar en gång från ytterdörren till grinden i planket. Metallen i spadarna reflekterar solljuset. Snön gnistrar. Vi skottar en gång till, mellan huset och vedboden. Sedan ställer vi upp skovlarna på rad mot räcket vid entrétrappan, tre stycken i olika storlekar, och går in och dricker varm choklad.

Vi skulle kunna vinka till oss själva, ja, jag skulle önska att vi kunde vinka till oss själva och visa hur det ska vara, men vi vet inte om att vi är på teve och även om vi visste det så vore det omöjligt att samtidigt sitta och titta på sig själv.

Det bor en råtta i sonens rum. Det är en stor, svart, svävande råtta som tränger sig på, skymmer lampor, bryter sig in i drömmar. Den sväljer luft och sväller. Varje natt är den större än natten innan. Nu hänger den mitt för månstrålarna framför fönstret med sin tjocka mage under sig som en uppsvälld ballong i inoljad päls.

Små, vassa tänder glimmar som försilvrade spännen i den grå kägglan av ljus som glaset släpper igenom. Nosen blank, vädrande,

man vet inte om den droppar av sig själv eller om den fuktas av den ständigt arbetande tungan som slickar och gnider som en hård och aldrig sviktande muskel.

Tassarna är av sådan art att en endaste beröring orsakar akut blodförgiftning. Strax innan den mycket plågsamma döden drabbas kroppen av totalförflamning och de inre organen börjar sakta vittra sönder.

Ögon som gnistrar; hungriga munnar.

Sonen blundar. Han vet att han ska sova och försöker få rummet att se ut som han vet att det ska vara. Råttan stinker, han är nära att kvävas. Han blundar, men bilden av råttan som sväller och sväller är skarpare än väggarna, taket, stjärnorna. Och råttan tvingar upp hans ögonlock med sin sträva svans.

Allt jag tänker. Bilderna föreställande mig, oss, som jag skapat och sedan blivit sittande framför. Kartläggningen av mannen. Hans kropp som jag studerar likt en upptäcktsresande som med kikare från däck upphetsat följer en dittills oupptäckt kontinent.

Nätterna, de galna nätterna då jag för bok och registrerar varje por, varje ansats till droppe på väg att bildas i någon av näsborrarna, varje tillstymmelse av förändring i skäggväxten.

Anteckningarna i minnet. Som ett pussel med en miljard bitar. Varje ny upptäckt en viktig del av helheten. Tillräckligt många bitar – en klarare bild. Kommer jag någonsin att kunna lägga det genomskinliga arket med min memorerade karta ovanpå verkligheten och få se de båda stämma överens?

Jag fortsätter som en blind även när havet är slut och isen tagit vid. Bara går och går, pulsar vidare i snön, ibland i cirklar, i mina egna fotspår och till slut kommer jag fram till en frusen sjö, blank som en spegel.

Så vänder jag hemåt, bärande på känslan av att ändå ha hittat en pusselbit. Fast till ett annat pussel. Och jag tänker i bilder. Fotografier på mig, mannen och barnet som flimrar förbi och så ser jag andra bilder, även de med samma motiv, fast i färd med saker vi aldrig gjort förut.

Mannen och barnet på äventyrssafari i ett vinterlandskap. Påbysade som michelingubbar har de åkt hundsläde och följt skyltarna med inbrända pilar och texten GRÖNLAND på. Efter en och en halv timmes slädfärd kommer de fram till GRÖNLAND och igloon som de ska övernatta i.

Deras vindpinade hy och förväntansfulla miner i skenet av elden som redan brinner. Lågorna i deras blickar. Piruetter, framförda sedan årtusenden i människors irisar.

Smälta snö i plåtkoppar. Tugga det torkade köttet tills munnarna känns som utslitna köttkvarnar och då tugga lite till och lite till och inte ens efter det sluta, bara fortsätta och fortsätta.

Renfällar under sig, björntänder över sig, hängande på rad i en lång lina spänd över platsen framför igloon. Turtänder.

Själv står jag ensam en bit ifrån på den skimrande vita glaciären, klädd på traditionellt vis som en gammaldags inuit. En blixtnyser upp mitt ansikte. Jag stirrar rakt in i kameranlinsen, som ville jag fånga någons blick eller säga till eftervärldens betraktare att jag

faktiskt inte är den där utklädda pajasen de ser, att jag är seriös, att de ska stanna upp, ta mig på allvar och inte bara bläddra förbi.

Det finns någonting här. Utanför bilden. Draghundarnas ögon lyser vita, men om man tittar noga ser man att de är ljust, ljust blå. Som om de tagit färgen från den verkliga glaciären som finns någon annanstans. Ett stänk av autenticitet. Och tittar man på mig riktigt noga hoppas jag också att man ska se någonting, fast vad det är jag har ingen aning om.

Det är en stillbild. I ena handen håller jag ett spjut. Med den andra handen visar jag upp ett byte av något slag. Det är suddigt just där. Blixten nådde inte ända ut i kanterna. Man kan tro att det är en säl.

Det är något med alla bilderna. Tänk om de är verkliga, om de visar saker precis som fotografier gör, fast sakerna inte hunnit ifatt oss än. Tänk om de är på väg precis som vi är på väg, om de kommer att hinna ifatt oss. Eller om vi kommer att springa ifrån, vi är ju gjorda av atomer som oavbrutet studsar omkring, vi kan av naturliga skäl inte vara stilla. Nej, inte ens då döden inträder kan atomerna stillna.

Tänk om det finns banor som korsar varandra och om vi och alla dessa händelser kommer att mötas och smälta samman. Och om vi då kommer att bli verkligare i framtiden.

Och jag ser mannen som snickrar i andra rum eller sover när jag är vaken. Som tröstar barnet medan jag brer en smörgås och jag tänker att det kanske finns en samtidighet i framtiden. Att det kanske är den vi rör oss mot, att vi ska snedda över varandras banor

och haka fast. Det och en massa andra tankar tänker jag och det håller mig sysselsatt hela tiden.

Sonen sitter tryckt mot sänggaveln med vitt uppspärrade ögon. I bortre delen av rummet dansar djurets elefantsjuka skugga. Den täcker en hel vägg. Och han ser på skuggan, det verkliga djuret vågar han inte se på, så han ser på skuggan och han ser att djuret sväller ännu mer, som om någon pumpade upp det med en luftpump.

Snart hänger det som en väldig manet i taket och trängs mellan rummets fyra väggar och det har flutit ihop med sin egen skugga, så stort är det. Och nu kommer det att sänka sig, det sänker sig långsamt och det kommer att lägga sig som tung gelé över barnet och mamman och pappan och ingen kommer att kunna andas, alla kommer att kvävas när den abnorma organismen rinner ner över dem, dryper in i dem, börjar smälta deras ännu levande kroppar.

Sonen sover med en nål instucken i madrassen. Just som han ska till att dö, när den ofantligt äckliga, stinkande manetråttan är på väg att sätta sig över honom och täppa till andningsvägarna på honom med något av sina tusentals hudveck, när den är en millimeter ifrån, då sticker han den, då punkterar han den oformliga svällkroppen, fettbubblan som dallrande kommit närmare och närmare.

Det är som om hans hand rör sig automatiskt, för själv vågar han ingenting, han är paralyserad, men handen rör sig, fingrarna griper om nålen som sticker. Han håller fast vid det, tanken som genast blir ett minne, en bild, där är hans hand, hans fingrar, där är pekfingret och tummen som håller nålen i ett stadigt grepp. Han spolar

tillbaka. Visar igen. Handen, fingrarna. Där är nålen. Mellan pek-fingret och tummen.

Ett pincettgrepp om nålen, kanske som en kirurg. Där är hans hand. Det är hans hand som håller i nålen. Nu sticker nålen hål. Igen: Den vassa nålen, dess spets mot en hinna, en hud, ett membran så tunt, tunt som gladpacken virad runt kotletterna på en botten av frigolit. En lufttät förpackning och nålen sticker hål och allting sker blixtnabbt utan återvändo, som om nålen borrar upp ett gap i en rymdkapsel och allt innandöme sugts ut och bort.

Det är tomt, svart, rummet är en del av rymden. Plötsligt finns en kontakt med allting storslaget och fulländat därutanför fönstret och det kommer in, det finns en öppning till det lilla rummet, det stora är inuti det lilla, det är där och det strålar, andas fram och tillbaka, det strömmar, man kan föreställa sig att det porlar fastän ljudet är borttaget, ja visst porlar det och sänder näring åt båda hållen som genom en navelsträng som någon dragit proppen ur.

Linda Åhgren har i novellens form uttryckt tankar kring en grupp, i det här fallet familjen, som en enhet, organisk eller social. Här finns spänningar mellan å ena sidan känslan av att tillhöra och vara delaktig och å andra sidan frånvaron av nämnda känsla, trots att subjekten befinner sig inom familjen. Med sitt behov av gemenskap fyllt, växer berättelsens yngste karaktär till i mod och tar saken i egna händer.

Om A är B så C

